

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 245/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s . r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 1295/2011, sp. zn. Rvp 1297/2011, sp. zn. Rvp 1301/2011 a sp. zn. Rvp 1302/2011, zastúpenej Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011, č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011, č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 1295/2011, sp. zn. Rvp 1297/2011, sp. zn. Rvp 1301/2011 a sp. zn. Rvp 1302/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1295/2011.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 31. mája 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011, č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011, č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých v priebehu novembra 2002 až januára 2005 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickým osobám úvery: vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1295/2011 v sume 597,49 €, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1297/2011 v sume 165,97 €, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1301/2011 v sume 398,33 € a vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1302/2011 v sume 232,36 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1295/2011 v 13 dvojtýždňových splátkach, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1297/2011 v 7 mesačných splátkach, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1301/2011 v 5 mesačných splátkach a vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1302/2011 v 8 mesačných splátkach. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluvách dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, určený v každej zmluve menovite, je oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžníci neuhradili niekoľko po sebe idúcich splátok, boli v priebehu decembra 2003 až októbra 2005 notárom spísané notárske zápisnice, ktoré podpísal v príslušných zmluvách určený splnomocnený zástupca dlžníka.

Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1295/2011 bol 26. februára 2004 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným

súdom Lučenec (ďalej len „okresný súd“) 25. marca 2004 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 22 Er 259/2004-16 zo 6. augusta 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, pričom rozhodol o povinnosti sťažovateľky nahradiť trovy exekúcie v sume 24,18 €; povinnej náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne správne vo výroku, ktorým exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, a vo výroku, ktorým rozhodol o trovách exekúcie, odvolanie odmietol.

Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1297/2011 bol 14. februára 2006 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného okresným súdom 28. marca 2006 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 21 Er 116/2006-17 z 24. septembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju a návrh sťažovateľky na zmenu súdneho exekútora zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011 tak, že označené uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1301/2011 bol 12. marca 2006 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného okresným súdom 3. mája 2006 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 17 Er 304/2006-26 z 11. novembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju, pričom rozhodol aj o povinnosti sťažovateľky nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 82,79 €; povinnej náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 tak, že prvostupňové uznesenie potvrdil v časti, v ktorej vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekučné konanie zastavil, zamietol návrh na zmenu súdneho exekútora a uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 82,79 €. Vo výroku o náhrade trov povinnej zostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1302/2011 bol 18. júla 2005 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného okresným súdom 23. augusta 2005 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd uznesením č. k. 13 Er 640/2005-45 z 28. októbra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Rozhodol aj o povinnosti sťažovateľky nahradiť trovy exekúcie pôvodnému aj ďalšiemu súdnemu exekútorovi; povinnému náhradu trov exekúcie nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom súdov, ktorý im predchádzal, „... boli porušené... jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli... porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, «... že pojem „spravodlivosť konania“, v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňa už vyššie uvedený princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti...». V tomto ohľade vyčítala okresnému súdu, „... že z vlastného podnetu... t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie...“. Podľa názoru sťažovateľky „... tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania tak, že exekučné konanie bez ďalšieho zastavil, porušil právo sťažovateľa vlastníť majetok a pokojne užívať majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými

uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Sťažovateľka v sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovaných ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti uzneseniam krajského súdu č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011, č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011, č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 a sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011, ktorými podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd potvrdil zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť k tomu vyjadriť, čím súčasne malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučného konania malo byť z exekúcie oprávnenej sťažovateľke upreté právo na vrátenie majetku od povinných.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1295/2011, sp. zn. Rvp 1297/2011, sp. zn. Rvp 1301/2011 a sp. zn. Rvp 1302/2011 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011, uznesením č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011, uznesením č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 a uznesením sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00,

I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnemu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu (notárskej zápisnice).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Krajský súd ako súd odvolací napadnutými uzneseniami potvrdil rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekučného konania ako vecne správne s poukazom na príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a na § 219 ods. 1 OSP.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011 okrem iného uviedol:

„Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že predmetnú zmluvu o úvere uzatvárala povinná dňa 27. 12. 2002. Priamo v texte zmluvy vyhotovenej formou predtlaču je uvedený text o splnomocnení spoločnosti P., s. r. o, Bratislava povinnou na uznanie záväzku z úveru v mene povinnej v notárskej zápisnici tak, aby notárska zápisnica sa stala vykonateľným exekučným titulom. V notárskej zápisnici za povinnú konal a zápisnicu podpísal na základe substitučnej plnej moci udelenej Mgr. T. K. -splnomocnencom spoločnosti P., s. r. o., B., substituent Mgr. B. Ž. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že plnomocnenstvo udelené povinnou priamo v zmluve o úvere nie je platným právnym úkonom povinnej, preto splnomocnenec (ani jeho substituent) nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice v mene povinnej, a to pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uvedený rozpor spočíva v tom, že právny zástupca povinnej, ktorý by mal povinnú pri uznaní dlhu a spísaní notárskej zápisnice zastupovať, bol určený priamo v zmluve o úvere oprávneným ako veriteľom, čo znamená, že si povinná svojho zástupcu nevybrala na základe svojej vôle. Na základe uvedených skutočností odvolací súd konštatuje, že v dôsledku neplatného plnomocnenstva podľa § 39 Občianskeho zákonníka, je neplatné aj vyhlásenie Mgr. B. Ž. pred notárom JUDr. O. Ď.

Predmetná notárska zápisnica nespĺňa podmienky materiálne vykonateľného exekučného titulu, keďže bola spísaná na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Postup okresného súdu, ktorý exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, bol preto správny.“

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011 uviedol:

„Uznať dlh alebo záväzok je právom dlžníka, ktoré v budúcnosti môže realizovať ale aj nemusí, pretože závisí od okolností, ktoré nastanú až v budúcnosti. Z uvedeného vyplýva, že nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti. Ak teda v čase uzatvorenia zmluvy o splnomocnení neexistoval dlh alebo nebola známa ani jeho výška nemohlo dojsť k platnému plneniu z takejto zmluvy, pretože uznať dlh v takomto prípade by mohlo viesť k neprimeranému navýšeniu zo strany veriteľa, nakoľko by nebol

viazaný dobrovoľnosťou povinného uznať dlh, tak ako mu to zákonné ustanovenie umožňuje.

Súd mal v konaní preukázaný aj rozpor záujmov povinného a zástupcu, keď pri uzatváraní zmluvy povinný nemal možnosť voľby výberu zástupcu. Predmetná zmluva o úvere bola predtlačená, pričom za zástupcu už bol ustanovený Mgr. T. K. Ak oprávnený takto postupoval a určil dopredu osobu, ktorá bude oprávnená konať za povinného, spochybňuje to základný predpoklad pri udelení plnej moci, že jednoznačne splnomocnenec bude obhajovať záujem povinného, pretože ide o osobu, ktorá už pri vyplňaní predtlačenej zmluvy bola v kontakte s oprávneným, čo má za následok obhajovanie záujmov oprávneného v súvislosti a vymáhaním dlhov. Povinnosťou súdu je v rámci ust. § 44 ods. 2. Exekučného poriadku prihliadať na túto skutočnosť ex offo. Na základe exekučného titulu, ktorý vznikol z absolútne neplatného právneho úkonu (nie je možnosť konvalidácie) je potrebné vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a zastaviť ju pre absenciu relevantného exekučného titulu, čo spôsobuje nemožnosť vykonania exekúcie. ...

Odvolací súd preto dospel k záveru, že notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti musí byť, ak má ísť o spôsobilý titul pre exekúciu, spísaná s osobou povinnou aj osobou oprávnenou. Tejto požiadavke môže byť vyhovie tým, že tieto osoby budú účastníkmi jediného zápisu, alebo tak, že k prejavu vôle obsiahnutej notárskej zápisnici spísanej len s jednou z týchto osôb pristúpi formou samostatnej notárskej zápisnice druhá z nich. Zmluva uzavrela medzi povinným a Mgr. T. K. podľa § 31 OZ je absolútne neplatná, ako bolo odôvodnené vyššie, z tohto dôvodu notárska zápisnica nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, preto pre neexistenciu exekučného titulu nie je možné exekúciu vykonať. “

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 uviedol:

«Oprávnená a povinná uzavreli dňa 13. 01. 2005 „Zmluvu o úvere“ (č. l. 6-8 spisu), ako tzv. formulárovú zmluvu. Jej súčasťou je aj „Splnomocnenie“, ktorým povinná dala advokátovi Mgr. T. K., okrem iného, oprávnenie „na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j., aby v mojom mene uznal môj záväzok z úveru vyššie uvedeného.“ Splnomocnenie, ktoré udelila povinná v predmetnej zmluve je formulované široko a

všeobecne. Povinná splnomocnila tretiu osobu, aby v jeho mene uznala záväzok, ktorého konkrétnu výšku nebolo možné predpokladať a ktorý v čase uznania ani neexistoval. Tým povinná uznáva (potencionálny) záväzok, ktorý môže aj nemusí vzniknúť. V čase uzavretia úverovej zmluvy nemala oprávnená žiadny právny dôvod trvať na tom, aby povinná dala plnomocenstvo splnomocnencovi (zástupcovi), ktorého meno bolo uvedené priamo do predtlačie vopred pripravenej formulárovej zmluvy o úvere. Keďže v tomto prípade nemožno hovoriť o slobodnej voľbe výberu zástupcu, predmetné splnomocnenie predstavuje absolútne neplatný právny úkon. Z neplatne udeleného plnomocenstva nevyplývajú právne účinky vykonaného právneho úkonu v mene povinného, a preto ani predložená notárska zápisnica číslo N/5555/2005, NZ/51297/2005 zo dňa 30. 10. 2005 (č. l. 4-5 spisu) nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, keďže jej chýba základný predpoklad, ktorý sa na notársku zápisnicu (exekučný titul) kladú.»

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011 uviedol:

„Je treba uviesť, že ak zastupoval povinného advokát, ktorý je zároveň advokátom oprávneného, ide nesporne o stret záujmov, ktoré sú v rozpore so záujmami zastupovaného, v dôsledku čoho musí zákon zastúpeného chrániť, a to aj proti jeho vôli. Rozpor sa nemusí týkať len právneho úkonu, ku ktorému mal byť zástupca splnomocnený, ale stačí akákoľvek kolízia záujmov zástupcu a zastúpeného. Základným predpokladom však je, aby rozpor reálne existoval, preto nestačí len možnosť stretu záujmov, ale k stretu záujmov musí aj fakticky dôjsť, čoho dôkazom je uznanie vykonané advokátom obsiahnuté v notárskej zápisnici. Z plnomocenstva udeleného advokátovi oprávneného, ktorý súběžne zastupoval aj dlžníka – povinného vyplýva, že povinný nemal na výber a nemohol konať slobodne a zvoliť si iného advokáta, pretože meno o priezvisko advokáta už bolo obsiahnuté na formulári zmluvy o úvere, kde bol predtlačný aj obsah splnomocnenia. Je len málo pravdepodobné, že by splnomocnenec konal za splnomocnenca tak, že by presadzoval a bránil jeho záujem, ktorému postupu nasvedčuje aj tá skutočnosť, že splnomocnený advokát za povinného bez akýchkoľvek výhrad uznal pred notárom v notárskej zápisnici jeho dlh a zároveň súhlasil aj s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. O tejto skutočnosti nemusel mať povinný žiadnu vedomosť, preto sa na súhlas splnomocnenca s vykonateľnosťou notárskej zápisnice

namiesto povinného musí nahliadať ako na právny úkon, ktorý nemohol spôsobiť platnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu tak, ako to vyžaduje ust. § 41 Notárskeho poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov preto v súlade s § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku nie je možné vykonať exekúciu na podklade notárskej zápisnice obsahujúcej právny záväzok vyznačenej oprávnenej osoby, aj keď je tam označená aj osoba povinná, vrátane právneho dôvodu, predmetu a času plnenia, pretože povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou nesúhlasila. Uznanie dlhu splnomocneným advokátom, rovnako ako aj jeho vyhlásenie o súhlase s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony zástupcu, ktoré sú vykonané v rozpore s § 22 ods. 2 OZ, v dôsledku čoho sú podľa § 39 OZ neplatné.“

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu nezasahujú neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným

spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností v časti týkajúcej sa namietania porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 41 CoE 23/2010-34 z 23. februára 2011, uznesením č. k. 1 CoE 32/2011-37 zo 7. februára 2011, uznesením č. k. 13 CoE 8/2011-42 zo 7. marca 2011 a uznesením sp. zn. 43 CoE 19/2011 z 23. februára 2011

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu v dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011